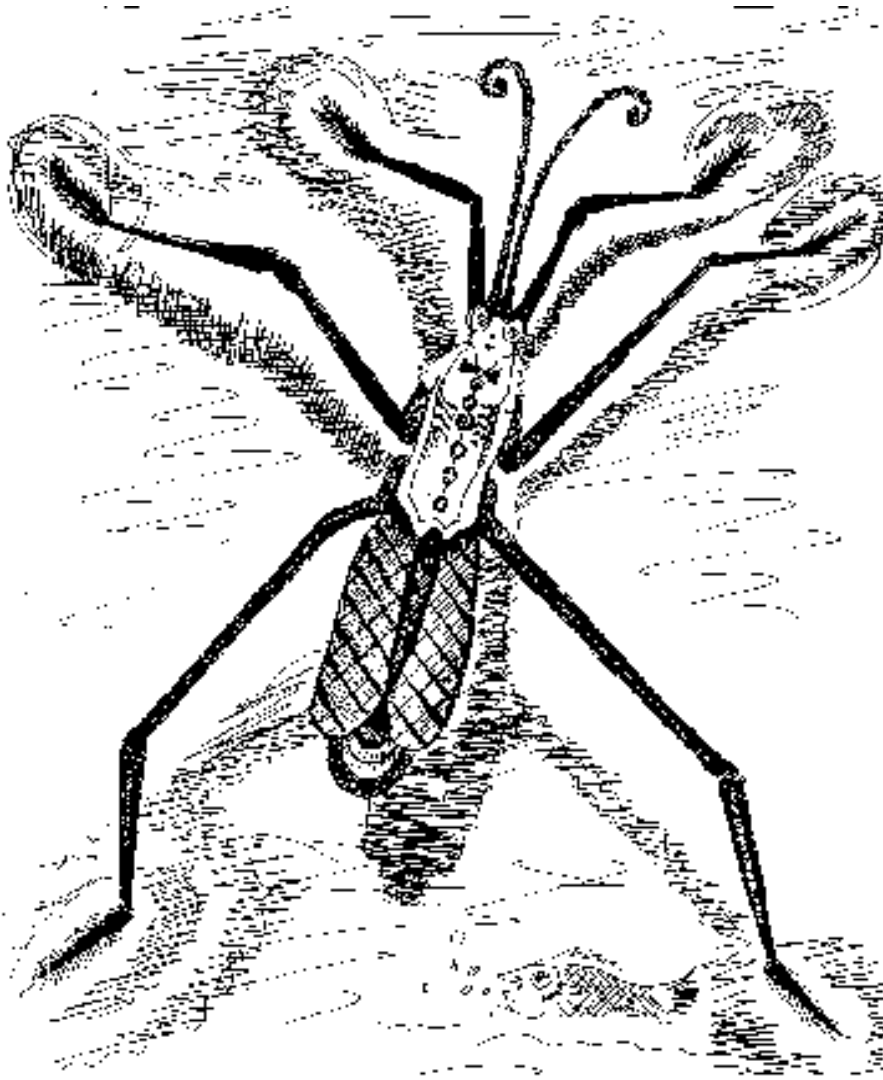

Descobrim la riera

QUADERN DE TREBALL

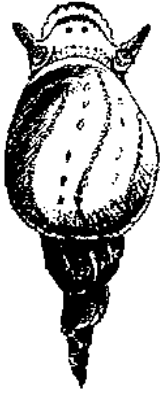
Nom : _____

Data: _____

Cicle
Mitjà
Primària

PRESENTACIÓ

Hola nens i nenes!
 Em dic Limnea i sóc una cargoleta que viu a la riera.
 Per tal de conèixer millor el lloc on vivim els animalets com jo, us proposo fer un seguit de proves. Algunes ja les podeu començar a fer a l'escola abans de venir a la riera.
 Esteu preparats?

ON ES TROBA LA RIERA?

Mireu on és la nostra riera. Està situada dins del Parc Natural de Collserola i es diu riera de Vallvidrera.

- Pinta de color blau fosc la riera i de blau clar els altres rius de la mateixa conca.
- Situa el teu poble o ciutat al mapa.
- Com es diu el riu que teniu més proper a la vostra escola?

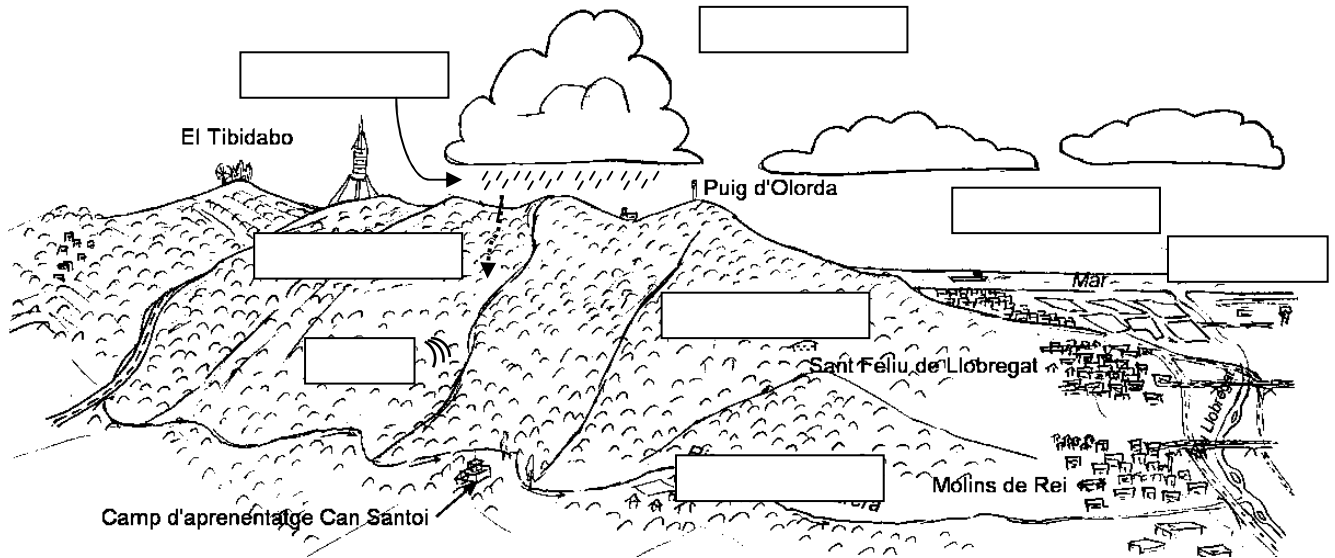
On desemboca la riera?

Creieu que és molt llarga? Quants km deu fer? Deu portar molta o poca aigua?

L'AIGUA DE LA RIERA: D'ON VE? ON VA?

Aquí teniu la vall de la riera de Vallvidrera, vista des del Nord.

· Pinteu de color blau:
la riera- els seus afluents i torrents – el riu Llobregat – el mar.

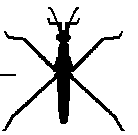
· Situeu els noms a les etiquetes corresponents

Evaporació	Pluja	Infiltració	Riera
Torrent	Núvols	Mar	Font

· Dibuixeu fletxes que mostrin el cicle de l'aigua

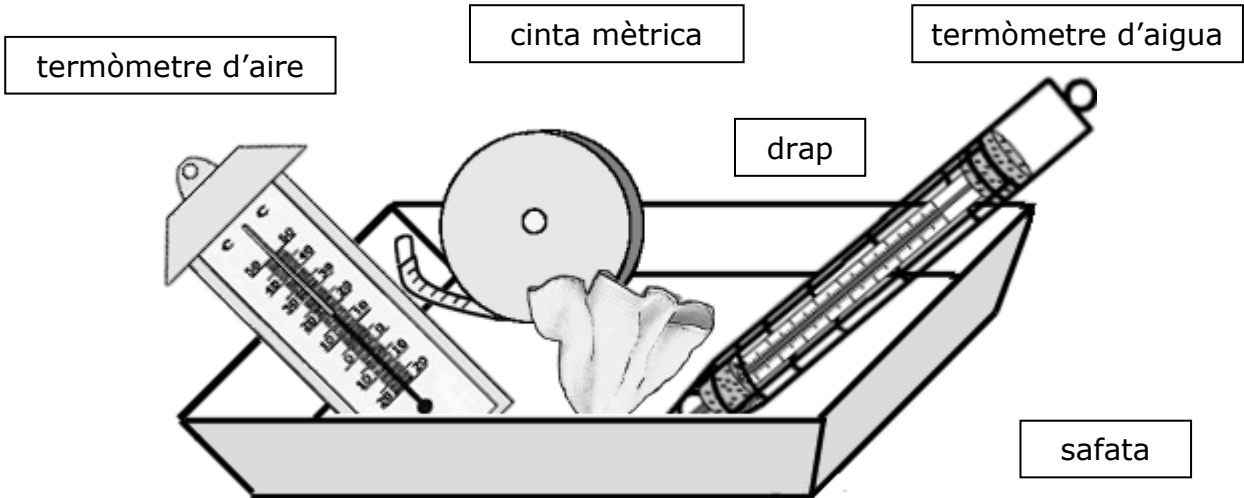
· D'on surt l'aigua que porta la riera?

· A vegades fa molts dies que no plou i la riera encara porta aigua. Com pot ser això?

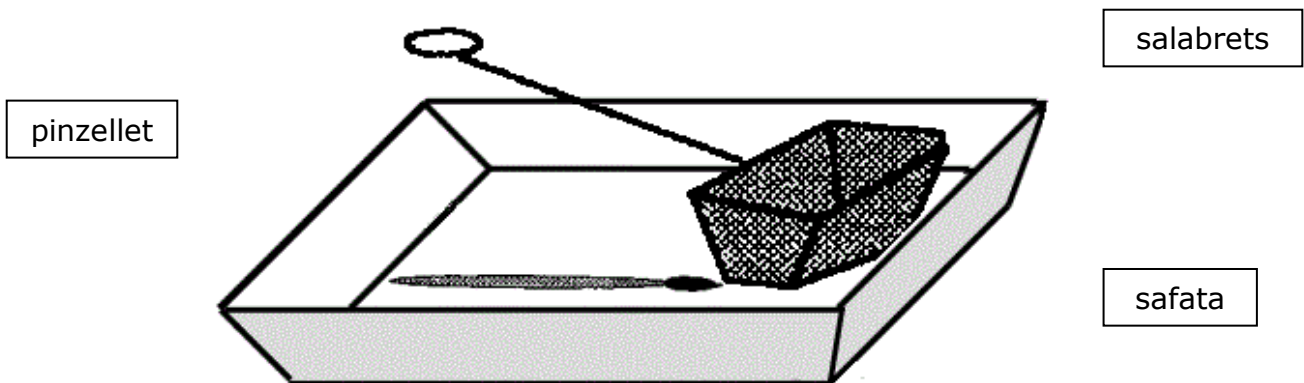

MATERIAL PER INVESTIGAR LA RIERA

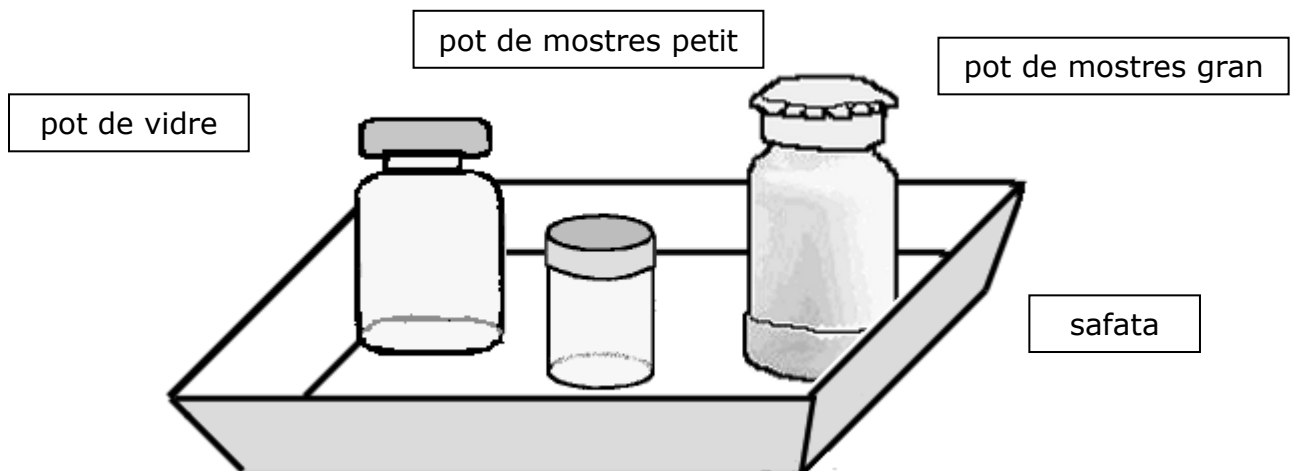
• Aparells de mesura (Safata 1)

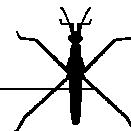

• Estris de recol·lecció d'animals (Safata 2)

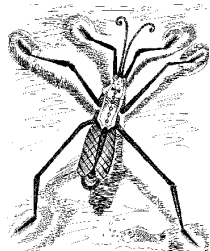

• Pots de mostres (Safata 3)

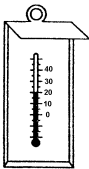

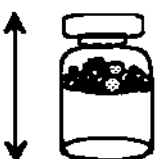

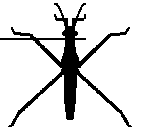

LES CONDICIONS AMBIENTALS DE LA RIERA

Em diuen Sabater i visc en aquesta riera.
 Voleu conèixer casa meva? Doncs comenceu a investigar i a prendre mesures! Treballeu en equip!

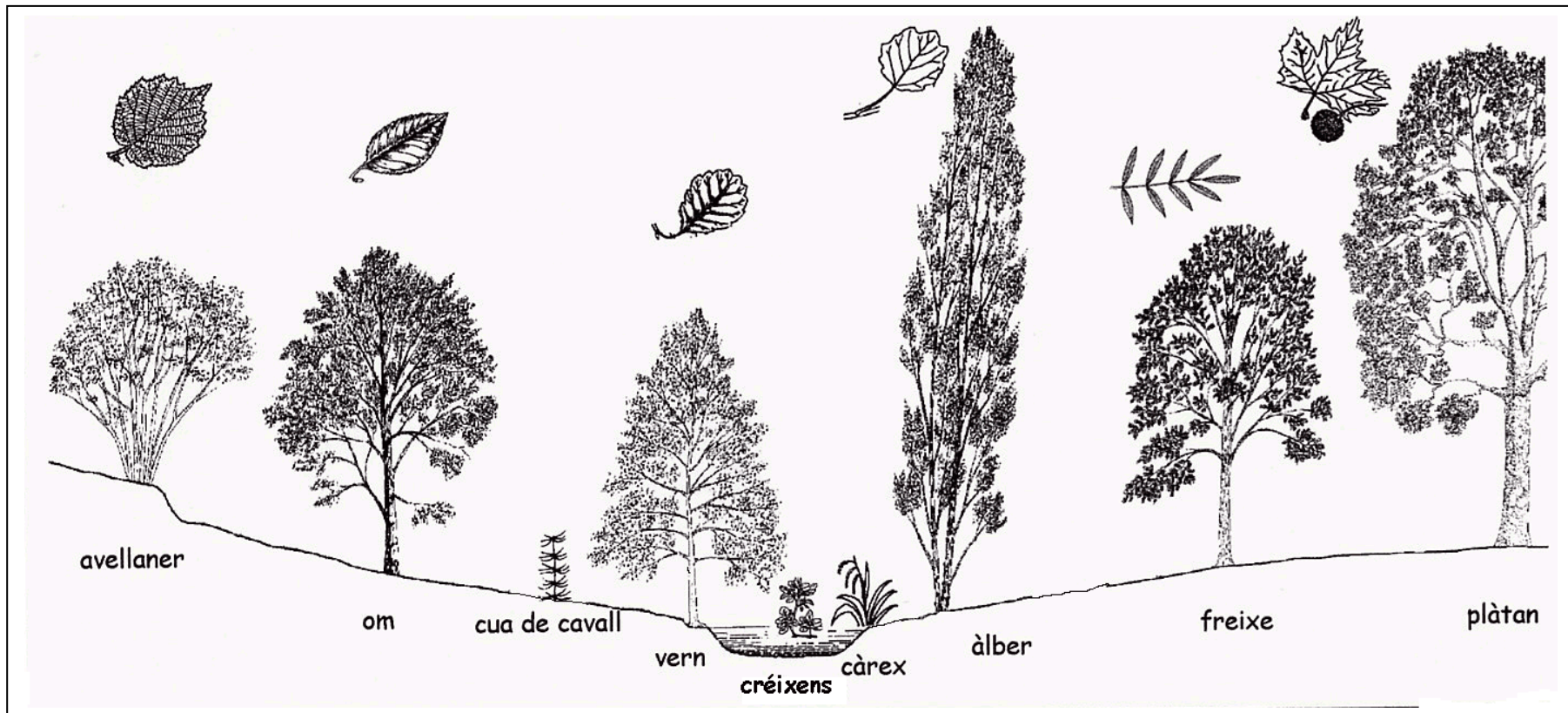
Què volem mesurar?	Què necessitem?	Resultat	Observacions
Temperatura de l'aire	 termòmetre d'aire	_____°C	
Temperatura de l'aigua	 termòmetre d'aigua	_____°C	
Olor de l'aigua	 olfacte i pot de vidre	Olor a:	
Color de l'aigua	 Paper blanc i pot de vidre	Color:	
Presència d'escuma	 Pot de vidre	☐ Sí ☐ No	
Amplada de la riera	 Cinta mètrica	_____ m i _____ cm	
Fondària de la riera	 Una cinta mètrica Un branquilló recte	_____ cm	

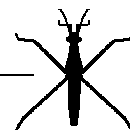

ELS ÉSSERS VIUS DE LA RIERA: LES PLANTES

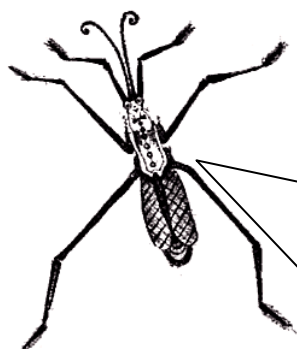

Les plantes que creixen a prop de la riera o dins de l'aigua són molt diferents de les que estan més lluny. Totes juntes formen un BOSC DE RIBERA. Mireu-vos bé els dibuixos. Encercleu el nom de les plantes que trobeu en aquest tram de riera. Fixeu-vos en les fulles!

ELS ÉSSERS VIUS DE LA RIERA: ELS ANIMALS

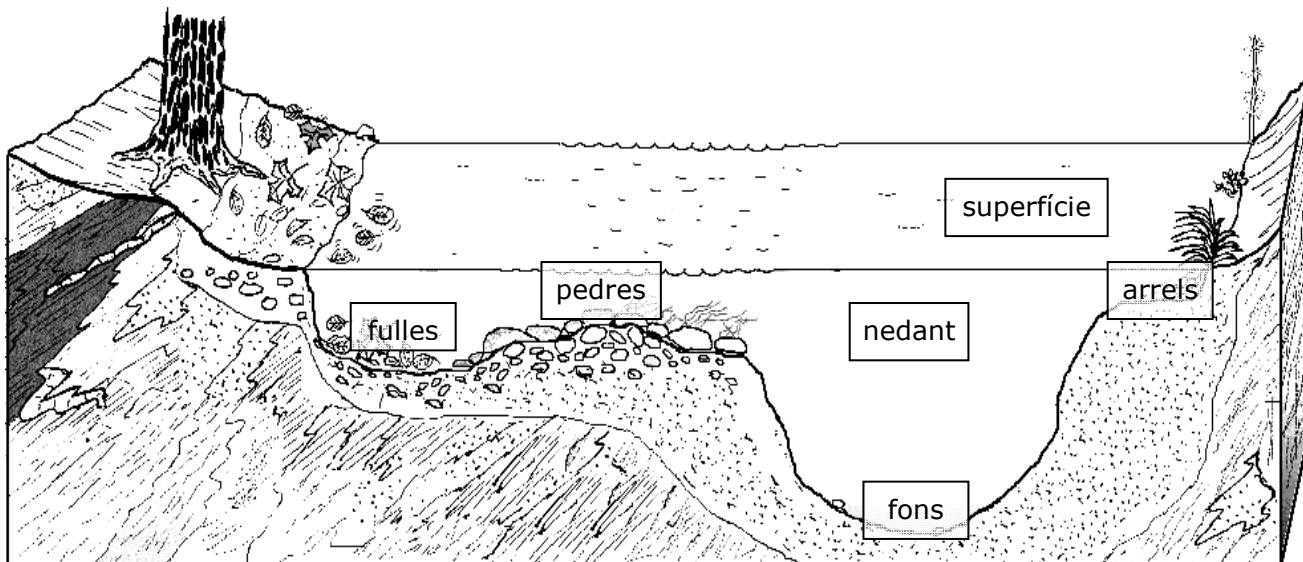

A la riera hi vivim molts animalets. La majoria són molt petits i es troben amagats entre les pedres o les fulles que han caigut a l'aigua.
 Per tal que ens conegueu millor cal que ens agafeu amb molt de compte i ens porteu al laboratori.
 Recordeu que després d'haver-nos observat volem tornar sans i estalvis a la riera, que és casa nostra.

Què necessitem?

• Salabrets • Pinzellet	• Pots de mostres • Safates blanques

On poden viure els animals de la riera?

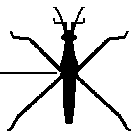
Atenció! On posem els animals capturats?

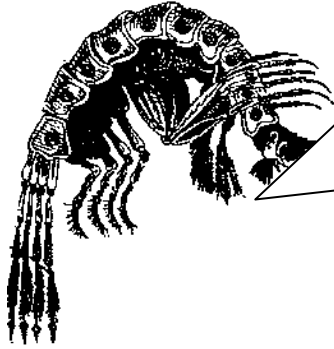
→ Els animals que viuen damunt l'aigua, els posarem al pot petit, sense aigua.

→ Els animals que viuen dins l'aigua, els posarem al pot gran amb aigua de la riera.

OBSERVACIÓ DELS ANIMALS DE LA RIERA

Em dic gambeta i us explicaré com treballareu al laboratori. Us haureu de posar per parelles per cada lupa binocular.

Caldrà que aneu amb compte amb el material que és molt delicat (lupes, plaques de vidre...).

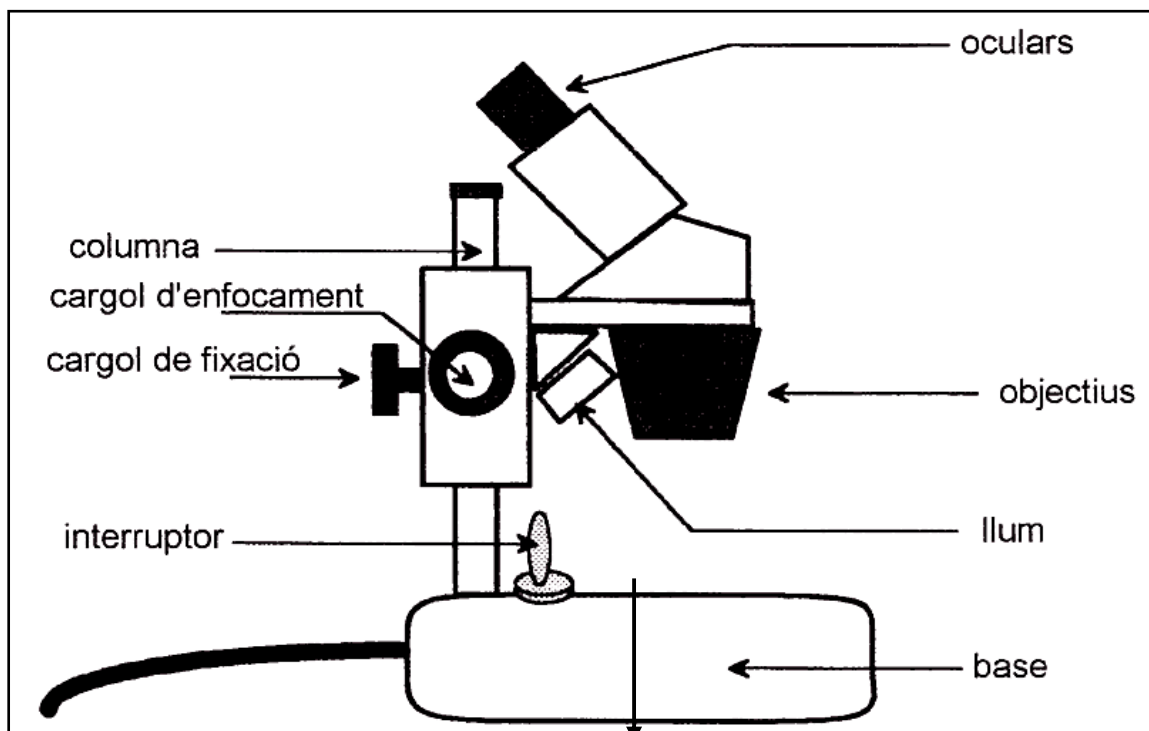
Quan no ens mireu, apagueu el llum. No m'agradaria ser una gamba rostida !

Com funciona una lupa binocular?

Mireu amb atenció el dibuix de la lupa binocular.

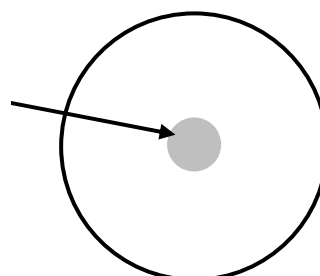
El que volem observar es posa damunt de la base. Es mira pels oculars i per veure-ho bé s'enfoca amb els cargols d'enfocament.

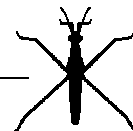
Assenyaleu: de color **vermell** els llocs perillosos que és millor no tocar.
de color **verd** les parts que podeu tocar.

(base vista des de dalt)

La zona que veiem quan mirem per l'ocular és el centre de la base.
Hem d'intentar situar l'animalet al mig. Sinó, no el veurem!

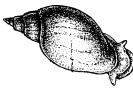

ELS ANIMALS DE LA RIERA

Nom:				
Invertebrats →	☐ insecte	☐ mol·lusc	☐ crustaci	☐ anèl·lid (cuc)
Vertebrats →	☐ peix	☐ amfibi	☐ rèptil	
Lloc on viu	☐ superfície	☐ nedador	☐ pedres	☐ fulles/arrels ☐ fons
Com és?				
Forma del cos:	☐ amb closca	☐ amb potes	☐ de cuc	
Potes:	☐ no en té	☐ en té 4	☐ en té 6	☐ més de 6
Antenes:	☐ no en té	☐ en té 2	☐ en té 4	
Ales:	☐ no en té	☐ en té 2	☐ en té 4	
Com es mou?				
Què menja?	☐ plantes (herbívor)	☐ animals (carnívor)	☐ de tot (omnívor)	
Color de qualitat	☐ blau	☐ verd	☐ groc	☐ taronja ☐ vermell ☐ blanc

Dibuix de l'animal

RESUM DELS ANIMALS TROBATS A LA RIERA

☐ ☐ barretet	☐ ☐ limnea	☐ ☐ gambeta	☐ ☐ efimera
☐ ☐ espiadimonis	☐ ☐ libèl·lula	☐ ☐ sabater	☐ ☐ nedador d'esquena
☐ ☐ mosca negra	☐ ☐ mosquit d'eixam	☐ ☐ sangonera	☐ ☐ típula
☐ ☐ grill d'aigua	☐ ☐ escorpi d'aigua	☐ ☐ barb cua roja	☐ ☐ cuc
☐ ☐ salamandra	☐ ☐ fisa	☐ ☐ agulla	☐ ☐ capgròs (granota)

H: herbívor - C: carnívor - O: omnívor

ESTAT DE SALUT DE LA RIERA

Quin és el color de qualitat que apareix més vegades?

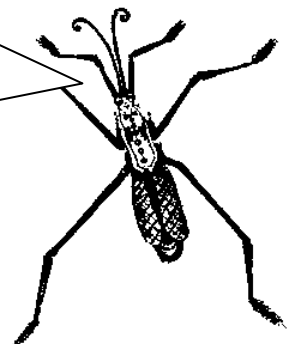
☐ Vermell	☐ Taronja	☐ Groc	☐ Verd	☐ Blau
Pèssima	Dolenta	Regular	Bona	Molt bona

Com relacionaries l'estat de salut de la riera que ens han indicat els invertebrats amb les proves fetes amb l'aigua de la riera (color, olor, escuma...)?

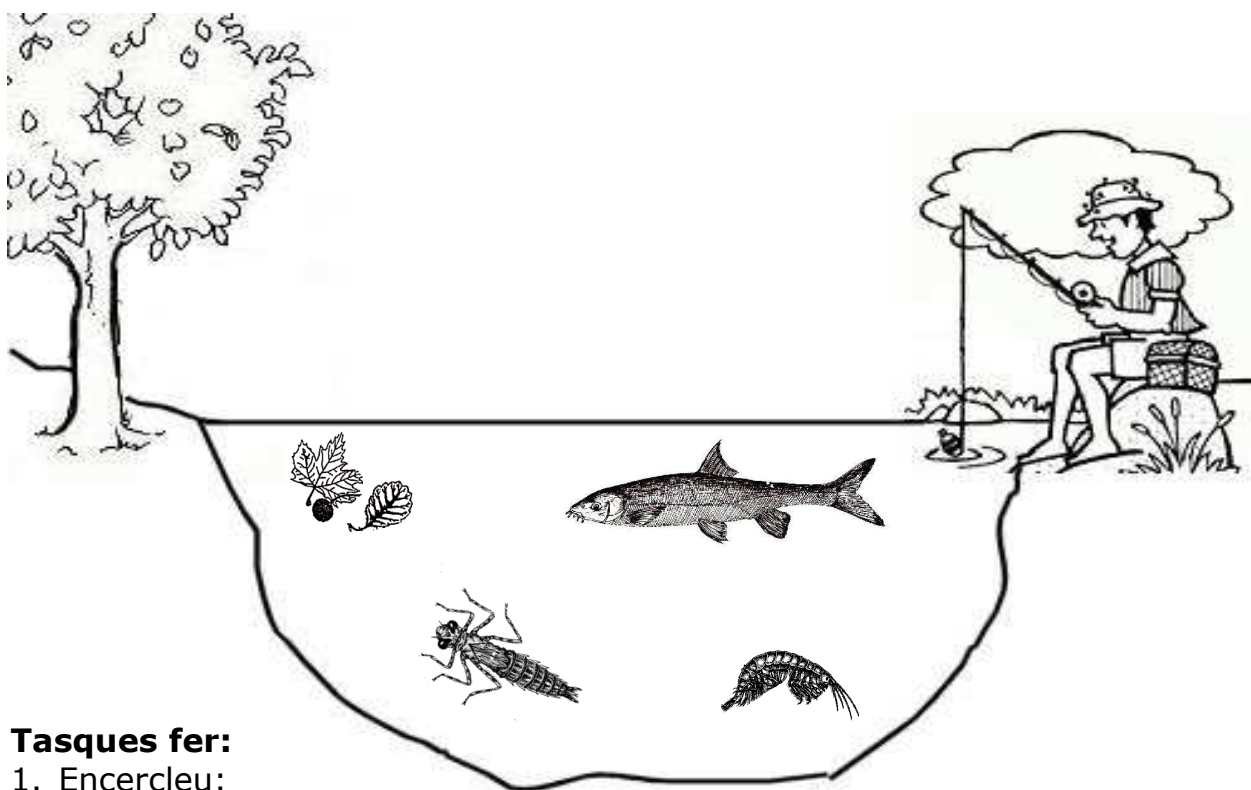

QUI ES MENJA A QUI? (CADENES ALIMENTÀRIES)

Ara que ja ens coneixeu millor, construirem cadenes alimentàries. És molt fàcil: només heu d'unir amb una fletxa → els animals i les plantes del dibuix. Tingueu en compte que la fletxa vol dir: **ÉS MENJAT PER**

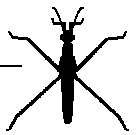
El cas de la libèl·lula, la gambeta, el peix, el pescador i les fulles que cauen a l'aigua.

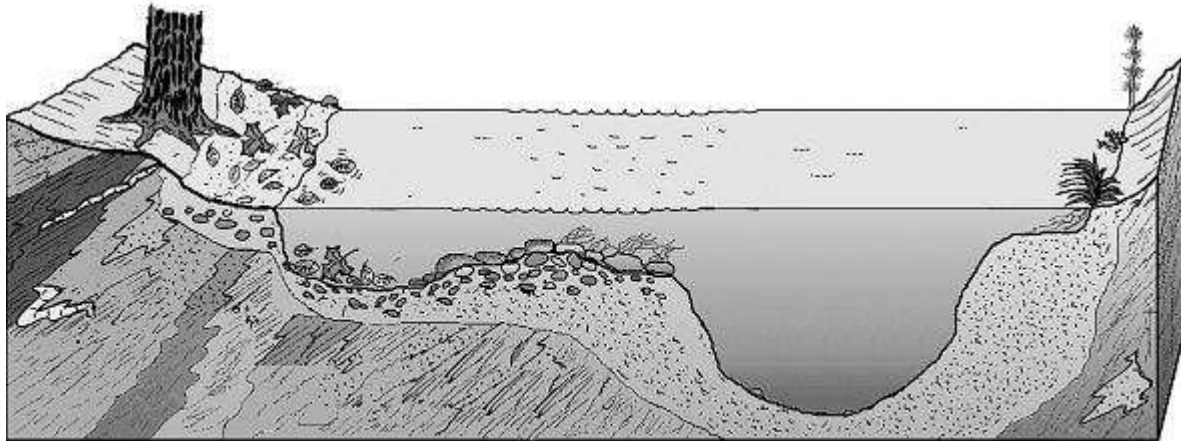
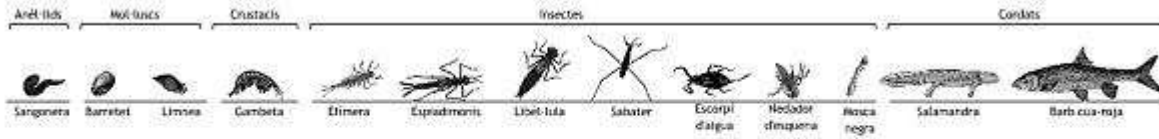
Tasques fer:

1. Encerclau:
 - a. De color verd, les plantes
 - b. De color groc, els animals herbívors
 - c. De color vermell, els animals carnívors

2. Si es tallessin tots els arbres de la vora del riu, el pescador trobaria peixos? Per què?

ON VIUEN ELS ANIMALS DE LA RIERA ?

(Aquesta activitat s'ha de fer amb l'aplicació flash "On viuen els animals de la riera?" que trobareu al web de Can Santoi: <https://serveiseducatiu.xtec.cat/cda-cansantoi/recursos/programes-de-suport/>)

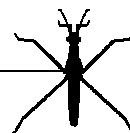
Després d'haver col·locat els animals al lloc on creieu que viuen, contesteu aquestes preguntes:

· Quin és el lloc on viuen més animals de la riera?

☐ Superfície	☐ Nedador	☐ Pedres	☐ Fulles/arrels	☐ Fons
-------------------------------------	----------------------------------	---------------------------------	--	-------------------------------

· Per què creieu que viuen tants animals en aquest lloc?

· Com s'ho fan perquè no se'ls emporti la corrent? Expliqueu un cas que conegueu:

CONCLUSIONS DE LES DESCOBERTES

Abans de visitar la riera va fer un dibuix amb tot allò que pensàveu que hi trobaríeu. Ara ha arribat el moment de tornar a mirar el dibuix. Que hi esborraríeu. Quines coses hi dibuixaríeu ara?

- Expliqueu les diferències entre com pensàveu que seria la riera i com és.

- Quines coses hem après ?

- Què podem fer per la riera?. Feu propostes!

Des de casa

Quan anem a la riera

Material didàctic elaborat per:

Carles Castillo
Eulàlia Ripoll
Francesc Alegret
Francesc Domingo
Miquel Márquez
M Engràcia Miquel

Il·lustracions:

Tots els dibuixos han estat elaborats per membres del Camp d'Aprenentatge Can Santoi excepte els següents:

- Perfil del bosc de ribera de la pàgina 6: Modificat de DOMÍNGUEZ, A. i CASANOVAS, L.(1983) **Recursos didàctics II. Escola de la natura Can Santoi.** ICE Univ. Barcelona.
- Personatges caricaturitzats del sabater, de la cargoleta i de la gambeta: Joan Bartolí.
- Il·lustracions dels animals de la riera: font diversa d'internet.

Material editat per a ús exclusivament docent. Se'n poden fer còpies sempre i quan sigui per aquesta finalitat i n'estigui informat el Camp d'Aprenentatge Can Santoi.

<http://serveiseducatius.xtec.cat/cda-cansantoi/>
cda-cansantoi@xtec.cat

Twitter: @CdACanSantoi

Instagram: CdA Can Santoi

Edita:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Camp d'Aprenentatge Can Santoi

Edició: octubre 2018
Versió: 3.1
Codi: RIE-CMP

serveis
educatius®
cda
de can santoi